

Sammanfattning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av måluppfyllelse		Övergripande bedömning av insatsportföljens genomförande
Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljensgenomförande per sektor		
		2015
Fred och säkerhet	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Slutsatser:

- Genomförandet av strategin fortsätter enligt plan, insatsportföljen är välstrukturerad och goda resultat kan rapporteras.
- Svenskt långvarigt stöd för att nå en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten har bidragit till den pågående fredsprocessen mellan regeringen och FARC.
- Trots framsteg gällande mänskliga rättigheter i Colombia sedan slutet av 90-talet har 2015 visat ett ökat antal mord på försvarare av mänskliga rättigheter. Att fortsatt stödja MR-försvarare i Colombia är av fortsatt vikt, inte minst för MR-försvarare som arbetar för hållbart nyttjande av naturresurser.
- Att kämpa mot könsbaserat våld och för kvinnors rättigheter blir fortsatt centrala frågor i ett postkonfliktscenario i enlighet med FNs resolution om 1325, eftersom kvinnor och flickor i en postkonfliktsituation fortsatt kommer vara utsatta för hot, våld och ojämlikhet.
- Med anledning av förväntat minskat humanitärt bistånd i takt med att fredsavtalet förverkligas, blir det allt viktigare med resiliensorienterade program som hanterar både risk för ökade konflikter och fortsatta naturkatastrofer, t ex översvämningar.
- Klimatförändringen påverkar nederbörden och leder till ökad förekomst av både torka och översvämningar, något som minskar resiliensen hos många människor och lokalsamhällen. Därför behövs ökade insatser för hållbara och motståndskraftiga lösningar som t ex andra grödor inom jordbruket för att stärka livsmedelsförsörjning samtidigt som kommuner utvecklar kris- och beredskapsplaner.

- Colombias biståndsmyndighet, APC, vill tillsammans med företrädare för regering, företag och civila samhället, på nationell och lokal nivå, att givarna tar ett större ansvar för naturresurser/miljö/klimat i relation till MR-frågor och pågående konflikter inom ramen för utvecklingssamarbetet.
- Högre krav på koordinering och finansiering kommer att ställas på givare, regering, civilsamhället och den privata sektorn inför ett effektivt genomförande av ett möjligt hållbart fredsavtal. Initiala dialoger startade under 2015 gällande multigivarfonder (MDTF) inför en situation av postkonflikt. Sverige planerar stöd till FN-, EU-, Världsbanks- och IDB-fonderna
- Samarbetet med den privata sektorn kring fredsbyggande initiativ stärktes under 2015 och kommer fortsätta att stärkas under 2016. Detta skedde bland annat inom program för processer för återbördande av mark, där kopplingar till marknad och privata sektorn är grunden för hållbar landsbygdsutveckling och minskade konflikter.
- För att öka mervärdet av utvecklingssamarbetet och med sikte på samarbete bortom biståndet är det i postkonfliktsituationen viktigt att biståndsmedel innovativt samspelar med investeringar för utveckling i Colombia.. Utvecklingsbankerna spelar här en viktig roll liksom nya finansiella instrument inom utvecklingssamarbetet.

1. Övergripande bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av måluppfyllelse		Övergripande bedömning av insatsportföljens genomförande	
Utbetalt belopp inom strategin 2015:	153,8 MSEK	Totalt strategibelopp:	155 MSEK för 2015
Avtalat belopp:	154,1 MSEK	Strategiperiod:	2009-2016
Antal avtalade insatser 2015-12-31:	34		

Det övergripande syftet med det svenska utvecklingssamarbetet med Colombia under perioden 2009 - 2016 är att fattiga människor har förbättrat sina levnadsvillkor samt att en hållbar fred med ett brett socialt deltagande har uppnåtts. Den övergripande bedömningen är att genomförandet av strategin har gått i önskvärd riktning, d v s samma bedömning som angavs vid den senaste strategirapporten. Betydelsefulla framsteg uppnåddes under 2015 med avseende på möjligheterna att nå strategimålet om en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten. Sveriges långvariga stöd för en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten har varit ett viktigt bidrag till de resultat som uppnåtts i Colombia när det gäller fredsbyggande och den pågående fredsprocessen. Några av de frågor som prioriterats av Sverige under denna period har varit politisk dialog, stärkt egenmakt bland konfliktens offer, stöd till strategiska statliga enheter och stärkande av kvinnor som aktörer för fred.

Det föregående REDES programmet och nuvarande ALIANZAS programmet som genomförs av UNDP och som finansierats av Sverige har bidragit till att bygga och stärka fredsbyggandet på landsbygden, till att sammanlänka prioriteringar inom nationellt och lokalt fredsbyggande samt civilsamhällesorganisationer och institutioner. Under 2016 kommer ALIANZAS-programmet att ingå i FN:s fredsfond som en del av regeringens postkonfliktfond "Colombia en Paz" (Colombia i Fred) för att stödja genomförandet av fredsavtalet.

Fredsdialogerna mellan regeringen och FARC som startade i november 2012, liksom de utforskande dialogerna med ELN, är historiska möjligheter för att avsluta den långa interna väpnade konflikten

som pågått i ca 50 år. Likväl är det en möjlighet att bemöta landets historiska utmaningar såsom fattigdom, sociala orättvisor och avsaknad av socialt och miljömässigt hållbar landsbygdsutveckling. De förhandlande parterna meddelade inledningsvis att ett fredsavtal skulle undertecknas den 23 mars 2016 men datumet har nu skjutits upp.

I dagsläget har delavtal nåtts på fyra punkter i fredsagendan: landsbygdsutveckling, politiskt deltagande, lösning på problemet med olagliga droger samt konfliktens offer. Avtalet om konfliktens offer slöts i december och accepterades av FN och CELAC (Comunidad de Estados Latinoamericanos y del Caribe). Att skapa en kommission för att kontrollera genomförandet av eldupphör och nedrustning - när fredsavtalet undertecknats - är konkreta framsteg i fredsprocessen som banar väg för ett möjligt undertecknande av ett slutgiltigt fredsavtal. Folkomröstningen och genomförandet av fredsavtalet, när det är undertecknat, kommer att vara en stor utmaning för alla fredsaktörer i Colombia, eftersom snabba förbättringar på landsbygden kommer krävas. På medellång sikt kommer detta att ställa högre krav på finansiering och koordinering från regeringen, givare, civilsamhället och den privata sektorn.

Givet internationella erfarenheter är det möjligt att situationen för mänskliga rättigheter kan komma att förvärras under de första åren av postkonflikt. Detta på grund av en ökning av andra interna konflikter bl.a. om naturresurser och exponeringen av andra ledare. Det är fortsatt viktigt att Sverige fortsätter ge ett starkt stöd till MR-försvare för en långvarig fred i Colombia.

Det senaste årtiondet har Sida samarbetat strategiskt med Diakonia, Swefor, Ombudsmannen och med FN:s kontor för mänskliga rättigheter i syfte att förbättra situationen för mänskliga rättigheter i Colombia. Rapportering från 2015 visar på ett ökat antal mord på försvare av mänskliga rättigheter jämfört med de tre föregående åren. Detta under ett år som annars haft det lägsta antalet våldsdåd relaterat till den interna väpnade konflikten. 63 MR-försvare dödades under 2015 (55 män och 8 kvinnor) vilket kan jämföras med 55 under 2014.

Trots framstegen i fredsdialogerna fortsätter den utdragna humanitära krisen i Colombia. Under tre år av fredsförhandlingar har parterna vidtagit vissa åtgärder för att trappa ner konflikten (exempelvis FARC-EP ensidiga eldupphör och den colombianska regeringens stopp av luftanfall på FARC-EP). Det går att avläsa en positiv utveckling på några humanitära indikatorer (t.ex. 27 % minskning i massförflyttning och 30 % minskning i massakrer under de senaste tre åren). Emellertid har dessa trender följts av fortsatt höga nivåer av mindre synligt våld såsom könsrelaterat våld, nyttjande och rekrytering av barn, begränsningar av rörlighet och social kontroll, hot, riktade mord och utpressning (t.ex. 53 % ökning av hot mot försvare av mänskliga rättigheter och samhällsledare de senaste tre åren) samt brister i uppföljning. Dessa konflikter har ofta haft en stark koppling till användandet av naturresurser, såsom inom ramen för utvinning av mineraler och föroreningen av vatten.

Det finns en stor oro bland de humanitära aktörerna att de humanitära behoven kommer att kvarstå eller till och med öka under den initiala fasen av ett möjligt undertecknande av ett fredsavtal och i efterspelet av den civila ratificeringen. Internationell humanitär lagstiftning kommer fortsätta att gälla även när konflikten är över och reglerade aspekter såsom kvarhållning av folk som ett resultat av konflikten och parternas skyldighet att registrera fakta angående fall om personers försvinnande. Utöver detta kommer andra väpnade aktörer såsom ELN, EPL (Ejército Popular de Liberación) och kriminella aktörer (BACRIM, varav vissa rymmer medlemmar från den före detta gerillan) att fortsätta slåss om kontrollen över land, naturresurser och handelsruttor. Denna situation genererar nya humanitära utmaningar till den redan komplexa kontexten.

Under nästa strategiperiod förväntas Sverige stödja genomförandet av det möjliga fredsavtalet samt ett fortsatt arbete för en hållbar fred. Jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter, miljömässig hållbarhet, mänsklig säkerhet och ett liv befriat från våld är områden Sverige förväntas vara engagerad i. På medellångsikt kommer tekniskt samarbete, offentligt/privat samt mellaninstitutionellt samarbete

att behöva stärkas för att fortsätta arbetet med fredsbyggande och en hållbar utveckling; områden som fanns med redan från början av det bilaterala utvecklingssamarbetet.

Den nuvarande politiska kontexten erbjuder en utmärkt möjlighet för Sverige att använda allt politiskt kapital som erhållits genom arbete med fredsbyggande under det senaste årtiondet, och spela en relevant roll under genomförandet av det möjliga fredsavtalet. I december 2015 beslutades att Sverige under 2016 kommer ha ordförandeskapet i Colombias givargrupp (GruC), vilken koordinerar det internationella givarsamfundet och multilaterala organisationer. Detta kommer att vara ett unikt tillfälle för Sverige att leda dialogen mellan den colombianska regeringen och internationella givare samt att spela en viktig roll i postkonflikten. Ordförandeskapet ger möjlighet att stödja koordinerade insatser mellan givarländer och regeringen samt att stärka kommunikationen mellan nyckelaktörer och colombianska beslutsfattare. Det ger också möjlighet till att öka insatserna för fredsbyggande och dialog med civilsamhället, något som Sverige arbetat för under det senaste decenniet.

Av det delegerade sakanslaget på 155 MSEK hade avtalats totalt 154,1 MSEK per 31 december 2015. Utöver de insatser som finansieras genom den dispositionsrätt som givits Sida tillkommer insatser som finansierats av det humanitära anslaget och anslaget till CIVSAM till en total summa på 60,6 MSEK under 2015.

2. Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per sektor

Sektor	Avtalat 2015 i MSEK	Utfall 2015, i MSEK
Fred och säkerhet	49 844 MSEK	49 844 MSEK
Mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning	102 058 MSEK	102 058 MSEK
Övrigt	1 986 MSEK	

2.1 Sektor 1: Fred och säkerhet

År	
Bedömning av:	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse	
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2011-2012	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2016-2018
Antal personer från civila samhället som deltar i och övervakar fredsprocessen	Fredsförhandlingarna började 2012	11,446 personer i olika forum. Ca. 47% var kvinnor	80,000 personer	80,000 personer	Ett fredsavtal förväntas undertecknas 2016

Antal lokala/ regionala initiativ för hållbar utveckling som utarbetats och godkänts av lokala myndigheter	Information finns inte		2 initiativ godkända	2	4 initiativ per år
Antal fall som lämnas till jordbruks domare som en del av markåterbörd- ande processen	Lagen om offren och markåterbördand e godkändes 2011	3,397 fall	11,374 fall. 3,160 utav dessa fall löstes positivt som innebär en åter- lämning av 180,000 hekt.	Sverige har stött 1,400 av dessa fall. Varje fall kan innebära en eller flera personer.	Regeringens mål är 15,000 fall för 2018

Målet för sektorn fred och säkerhet är att en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten uppnås genom en bred social process.

Utvecklingen mot sektormålet kan anses gå enligt plan. Framstegen i de fredsdialoger som startade i november 2012 och möjligheten att ett fredsavtal undertecknas under första delen av 2016 visar på att sektormålet skulle kunna uppnås under denna strategiperiod. Sedan 2003 har Sverige arbetat för en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten. Arbeta har varit en kombination av politisk dialog, brobyggande och stöd till lokala organisationer och till strategiska regerings- och statliga institutioner.

Under hela strategiperioden har Sverige systematiskt arbetat för fredsbyggande i Colombia.

Under 2015 har programmet bl.a. resulterat i 60 initiativ för att stärkt resiliens för individer och samhället genom kapacitetsutveckling i totalt 219 kommuner (av totalt 1 102 i Colombia) och 13 departement (av totalt 32 i Colombia). Detta väntas främja fred och erkännande av de rättigheter för den av konflikten utsatta befolkningen med fokus på jämlikhet mellan kvinnor och män.

För att stärka kapacitet av programmets huvudsakliga parter – dvs nationella regeringen, nationella och lokala myndigheter och institutioner, civila samhället, lokalsamhället, privata sektorn och kommunikation speciellt inom områden såsom fred och utveckling, kvinnoorganisationer, ursprungsbefolkningen, afrocolombianer, bönder, organisationer för de av konflikten utsatta befolkningen och mänskliga rättigheter – har programmet under 2015 nått 80 nationella och lokala myndigheter samt 250 organisationer från det civila samhället.

Sedan början har programmet inneburit en koordinering mellan UNDP och UN Women för att integrera jämställdhetsperspektivet i fredsbyggandet, utifrån ett lokalt förhållningsätt. Programmet har möjliggjort utplacering av jämställdhetsrådgivare i fyra regioner (Antioquia, Cauca, Meta and Nariño) för att öka kvaliteten på deltagandet av kvinnoorganisationer i lokala processer för fredsbygge, stärka kvinnors politiska egenmakt och politiska deltagande samt att stärka institutionella och civilsamhällesmekanismer för att konfrontera och förhindra könsrelaterat våld.

Den interna väpnade konflikten har framtvingat intern förflyttning (IDP) av uppskattningsvis 6 miljoner människor som förlorat sitt land eller sina egendomar. 2015 var Colombia det andra land i världen med flest antal interna flyktingar. Under denna strategiska period har Sida bidragit till utvecklingen och implementering av Lagen för Offren och Landåterlämnade från 2011, vilken placerar offren från den interna väpnade konflikten i centrum för upprättelseprocessen. Sida har samarbetat med Enheten för landåterlämnade sedan den skapades 2012, genom FAO. Under 2015 har 1.433 fall

av landförfördrivning erhållit specialiserad juridisk representation genom ett associeringsavtal mellan Sverige, Enheten för återbörddande av mark och den icke-statliga organisationen Colombian Commission of Jurists¹.

Parallellt har 1,214 familjer inom ramen för projektet med FAO fått land återlämnat samt teknisk assistans och stöd till inkomstskapande aktiviteter genom Enheten för landåterlämnade². 31 % av dessa projekt leds av kvinnor. Enhetens 18 regionala kontor har också förbättrat sina integrerade styrsystem som inkluderar bättre procedurer för medborgarstöd, dokumenthantering och kommunikation med offren. Projektet är ett exempel på hur man arbetar med integrering av miljö, jämställdhet, och konfliktperspektiv.

Ambassadens arbetsgrupp för utvecklingssamarbetete har arbetat nära gruppen för främjande under de senaste åren för att stärka arbetet med den privata sektorn då denna spelar en aktiv roll för utvecklingen och fredsbyggandet i Colombia. Genom stiftelsen "Ideas for peace Foundation"³, har 1,200 familjer i de regioner som påverkats av konflikten gynnats av fonden genom 15 innovativa och miljömässigt hållbara affärsprojekt. Privata resurser motsvarande 150% av det svenska stödet har mobiliserats för att stödja initiativet. Samtidigt har 18 privata företag genom insatsen "business and development facility hub"⁴, med modeller för utvecklande av privata och offentliga partnerskap utvecklat ett inkluderande företagande som gynnat ytterligare 443 familjer i 10 regioner i Colombia.

En viktig synergi, som innefattar ett starkt gender- och miljöperspektiv, har skapats mellan Enheten för markåterbörddande och de privata företag som gynnats av stiftelsen i vad gäller förbättrad länkning till marknader för produktion som kommer från mark som återlämnats. Det finns möjligheter för ytterligare synergier mellan de kompenserade familjerna och den privata sektorn i syfte att förbättra den sociala och miljömässiga hållbarheten av deras produktion på återbörddad mark. Sverige stödjer hela processen av markåterbörddande genom att ha ett hållbarhetsperspektiv på landsbygdsutveckling i de regioner som drabbats av konflikten.

Inom utvecklingen av privata och offentliga partnerskap har initiativet Ruta Motor (tidigare Pacto Motor)⁵, som syftar till att förbättra anställbarhetsförhållanden bland utsatta ungdomar, trappat upp sin verksamhet och är nu inne i sin tredje fas. Pilotprojektet har återskapats i Medellin och Cali och har gett möjlighet till yrkesvägledning för utsatta ungdomar - innan teknisk utbildning påbörjas - samt tillgång till kvalificerade utbildningsmöjligheter. Projektet har förbättrat möjligheterna för deltagarna att komma in på den formella arbetsmarknaden, och på ett påtagligt sätt bidragit till att minska brottsligheten bland en historiskt sätt marginaliserad befolkning. Vidare har både kvaliteten på erhållna jobb, samt inkomstnivån ökat på medellång sikt.

Sverige har kontinuerligt främjat deltagandet av kvinnor i olika stadier av fredsprocessen inom ramen för FN:s säkerhetsrådsresolution 135 angående kvinnor, fred och säkerhet och komplementärresolutioner. Det är en process som startade redan innan fredsdialogerna år 2012 började stärka kvinnoorganisationer och centrala statliga organ. Kvinnokonferensen för fred som hölls 2013 och som finansierades av Sverige innebar en signifikant ökad medvetenhet och deltagande av kvinnor i fredsprocessen samt till att sätta kvinnors deltagande på agendan. Mellan december 2014 och september 2015 deltog 28 jämställdhetsexperter från olika kvinnoorganisationer i en direkt dialog med sub-kommissionen för jämställdhetsfrågor som skapats av de förhandlande parterna för att försäkra integreringen av ett jämställdhetsperspektiv i avtalen. Konkreta förslag för att förbättra jämställdhetsperspektivet och för att förbättra kvinnors rättigheter och krav i fredssamtalen lämnades in. Som ett resultat har den sanningsskisskommission som godkändes av förhandlingsparterna i juni

¹ "Legal support for land restitution" contribution 55190007

² "Land restitution and rural development" contribution 52060043

³ "Empreder Paz Innovation for Peace Fund" contribution: 54060126

⁴ "Business in development Facility Hub" contribution 52060045

⁵ "B4D Pacto Motor Youth Employment" contribution 55190001

2015 inkluderat ett genderperspektiv med särskilt fokus på kvinnliga offer. Avtalet gentemot konfliktens offer som antogs av parterna i december 2015 innehåller ett differentierat tillvägagångssätt av offrens behov, med särskilt fokus på kvinnors rättigheter och inkluderar sexuellt våld som ett grovt brott utan möjlighet till amnesti.

I oktober 2014 skapade Världsbanken och Sverige den första multigivarfonden för fred och postkonflikt⁶. Denna är för närvarande en av de fyra fonder som ingår i regeringens postkonfliktfond "Colombia en Paz" (Colombia i Fred). Denna postkonfliktfond kommer att stödja genomförandet av fredsavtalet och den stabiliseringsplan som har utformats av regeringen för de första 18 månaderna efter att fredsavtalet undertecknats. Sverige tog initiativet att bli den första givaren till Världsbankens fond som stödjer processer för upprättelse vilka hanteras av den statliga Enheten för Offren.

Världsbanksfonden visar inte bara konkreta resultat inom området kollektiv återupprättelse av konfliktens offer (framför allt urfolk) utan även det oerhört stora politiska stöd som genererats i den nuvarande fasen av fredsförhandlingar och fredsbyggande i Colombia. 2015 gav fonden stöd till sju processer av kollektiv upprättelse vilka kommer fler än 2000 konfliktoffer till gagn. Vissa av dessa processer inkluderar aktiviteter som rör hållbar miljö, som i fallet i Guacoeche Cesar, där aktiviteter för upprättelse sker inom arbetet med saneringen av floden Cesar. Efter ett fältbesök sa presidenten för Världsbanken i internationella forum att modellen för fredsprocesser och upprättelse till offren i Colombia borde exporteras till andra konfliktländer. Lanseringen av fonden stadfäste det svenska ledarskapet för fredsbyggande i Colombia och visade vägen för andra givare vad gäller etablerandet av fonder för postkonflikt.

Strategiskt stöd till det civila samhället fortsatt under 2015 genom den Svensk-norska fonden för stöd till det colombianska civilsamhället (FOS). Prioriterade områden var utveckling av lokala och regionala utvecklingsplaner, övergångsrättvisa samt policies för fredsbyggande och hållbar miljö.

Slutsatser:

- Sveriges arbete under det senaste årtiondet med fredsbyggande har bidragit till viktiga politiska förändringar i Colombia och till möjligheten till en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten.
- Sveriges deltagande i Världsbankens multigivarfond för fred och postkonflikt som enda givare, har stärkt Sveriges roll för fredsbyggande i Colombia och visat vägen för utformningen av nya fonder för postkonflikt.
- Samarbetet med den privata sektorn kring fredsbyggande initiativ stärktes under 2015 och kommer fortsätta att stärkas under 2016. Stödet till processen för återbördande av mark är grunden för socialt och miljömässigt hållbar landsbygdsutveckling.
- Stöd till ökat deltagande av kvinnor i fredsprocessen är fortsatt en prioritet för Sverige. Som ett resultat har kvinnors dialog med subkommissionen för genusfrågor ökat och de delavtal som slutits om sanningskommissionen och offren inkluderar ett jämställdhetsperspektiv med särskild fokus på kvinnors rättigheter.

2.2 Sektor 2: Mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning

År	
Bedömning av:	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse	
Insatsportföljens genomförande	

⁶ "World Bank Multi-Donor Trust Fund for Peace" contribution 55190000

Indikatorer	Utgångsläge 2012	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2016
Uppfyllandet av millenniemålen 1 - Utröta extrem fattigdom	Andel fattiga människor 32,7%; andel människor i extrem fattigdom 10,4%	Andel fattiga människor 28,5%, och andel människor i extrem fattigdom 10,4%	Andel fattiga människor 27,8%, och andel människor i extrem fattigdom 7,9%		Målet nåddes 2014
Antal människorättsförsvarare som fått skyddsåtgärder	16 kvinnor; 22 män; 18 kollektiva organisationer	2013-2014: 42 kvinnor, 32 män; 16 kollektiva organisationer	408 människorättsförsvarare	408 genom stöd via Diakonia och Swefor	
Antal lagstiftningsåtgärder /strategier som godkänts för att främja jämställdhet och kvinnors egenmakt	Den nationella politiken för jämställdhet och kvinnors rättigheter godkändes 2012	2 normer om: kvinnor offer; och rättvisa för kvinnor som utsatts för sexuellt våld i konflikten	2 lagar om paritet, och universalitet på konstitutionell nivå; och skydd för demokratiskt deltagandet	Genom UN Women och UNDP ger Sverige tekniskt bistånd till riksdagsledamöter för ett ökat genusperspektiv	

Målet för sektorn mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning är att mänskliga rättigheter respekteras i en miljö där demokratisk samhällsstyrning och respekt för rättsstatens principer efterlevs.

Målet för denna sektor kommer inte att nås under denna strategiperiod. Sverige har systematiskt under en lång period arbetat med att förbättra situationen för mänskliga rättigheter i Colombia och framsteg har gjorts under senare år. Emellertid förekommer fortfarande våldsdåd mot försvarare av mänskliga rättigheter. 2015 dödades 63 MR-försvarare, utav dessa var 55 män (85,5%) och 8 kvinnor (14,5%). Det innebar en ökning med 8 personer jämfört med 2014 där totalt 55 MR-försvarare dödades. Ökningen skedde under ett 2015 där man annars sett en minskning av antalet våldsdåd relaterade till den interna väpnade konflikten⁷ och är relaterade till lokala ledare, varav vissa var kandidater till lokala val och inte direkt relaterade till den interna väpnade konflikten utan till andra typer av våldshandlingar⁸. Sverige bör fortsätta arbeta med dessa områden under den kommande strategiperioden eftersom fullt skydd av mänskliga rättigheter är en förutsättning för en långvarig fred.

Diakonia har länge varit en huvudpartner i Sveriges stöd till mänskliga rättigheter. Under 2015 fortsatte deras arbete med att stärka sociala organisationer i att hantera och förebygga kränkningar av mänskliga rättigheter på ett effektivt sätt, ofta i relation till naturresurshantering. Diakonia har bidragit med konkreta lösningar till fall av skydd som krävt brådskande agerande och har också fortsatt stärka den institutionella processen för mänskliga rättigheter både på nationell och regional nivå. Sverige deltar aktivt i utnämningen av den nationella utmärkelsen för försvar av mänskliga rättigheter i Colombia, inte bara finansiellt utan också genom politiskt stöd. För tredje året i rad uppmärksammar priset institutioner och aktörer inom försvar av mänskliga rättigheter.

⁷ "El Cambio" Informe anual SIADDHHH 2015 sobre agresiones contra defensores y defensoras de DDHH en Colombia", 2016, page 23

⁸ "El Cambio" Informe anual SIADDHHH 2015 sobre agresiones contra defensores y defensoras de DDHH en Colombia", 2016, page 27, 29

Sida värdesätter Diakonias program⁹ som bidrar med resurser till utsatta kvinnor och män samt genomfördes i tre svårt drabbade konfliktområden. Resultaten inom programmet har utgjort bidrag till förhandlingarna i Havanna. Vidare är de samhällen som ingår i programmet väl förberedda på en situation av postkonflikt och implementeringen av ett möjligt fredsavtal.

Sverige har också samarbete med FN:s kontor för mänskliga rättigheter (OHCHR)¹⁰; en välkänd och välrespekterad organisation i Colombia. Fonden har under många år fått stöd av OHCHR, speciellt i konflikt-drabbade områden. Organisationen är fortsatt en garant för förhandlingarna mellan plattformen ”*Cumbre Agraria*” och den colombianska regeringen. OHCHR spelade en liknade roll i de fem nationella förhandlingsplattformarna som utgör en del av det nationella initiativet. OHCHR tillhandahåller tekniskt stöd och påverkansarbete gentemot statliga nyckelorganisationer att anta juridiska och administrativa åtgärder för att förbättra skyddet för individer och grupper som arbetar med försvar av mänskliga rättigheter. OHCHR erbjuder också stöd för att inkludera en differentierad metod i den utbildning av mänskliga rättigheter som sker i samarbete med Utbildningsministeriet. OHCHR bidrog 2015 till en ökad integration av mänskliga rättighetsnormer inom privatsektorn genom: 1) Påverkansarbete inom policyområdena företagsverksamhet och mänskliga rättigheter, och 2) specifikt arbete med företag. OHCHR har också fokuserat på att stärka kapaciteten hos ursprungsbefolkning och afro-colombianska folkgrupper i att använda nationella skyddssystem och när det gäller föregående konsultation (*consulta previa*).

Fonden för övergångsrättvisa (TJF) som administreras av UNDP¹¹ anses alltjämt vara en strategisk koordineringsmekanism för colombianska institutioner och det internationella samfundet för att bemöta problemen med övergångsrättvisa. Ämnet är högst relevant i den nuvarande kontexten av fredsdialoger. Den colombianska regeringen förbereder processer och institutioner för ett scenario av postkonflikt och har undersökt fonden på grund av dess resultat och erfarenheter av mer än sju års arbete med övergångsrättvisa. Över 20 aktörer samverkar inom fonden. I december 2015 nådde den colombianska regeringen och FARC en överenskommelse om övergångsrättvisa att genomföras när det slutgiltiga fredsavtalet är underskrivet. Stödet till insatser genom TJF har gynnat fler än 100.000 offer för konflikten i frågor som rör rådgivning, tillgång till juridiskt ombud och deltagande i fredsprocessen med före detta paramilitärer. Fonden har bidragit till att stärka organisationer som arbetar för konfliktens offer i 21 av landets regioner vilket varit relevant för implementeringen av lagen för konfliktens offer och landåterlämnande. Fonden har också utvecklat framgångsrika kommunikationskampanjer inom området våld mot kvinnor. Med hänvisning till de avtal som slutits inom ramen för fredssamtalen i Havanna bedömer Sverige att den strategi för samexistens som är framtagen av fonden i fem kommuner som mycket relevant. Försoning och samexistens är viktiga grunder för implementeringen av fredsavtalen.

Samarbetet med Swefor angående skydd och stärkt egenmakt för MR-försvare har fortsatt enligt plan under 2015. Totalt har 125 skyddsackompanjemang av 376 MR-försvare genomförts under året och 28 möten har hållits med myndigheter för att höja den politiska kostnaden relaterad till möjliga angrepp. 23 workshops har hållits med 7 organisationer för att förbättra risksituationen och självskyddet samt för att utveckla strategier för detta ändamål. Totalt 285 personer har deltagit i aktiviteterna. Projektet hade som slutdatum 31 december 2015 men har förlängts ett år. Under denna period kommer Sida att se över hur ett framtida stöd till skydd av MR-försvare från 2017 och framåt kan utformas.

De politiskt tillsatta för perioden 2016-2020 kommer att möta utmaningarna i att implementera ett eventuellt fredsavtal i sina områden. I syfte att nå en ökad transparens i valen samarbetade Sverige med organisationen Electoral Observation Mission (MOE)¹². Samarbetet bidrog till ett aktivt deltagande av 3.940 colombianska och 150 internationella valobservatörer i de lokala valen. MOE

⁹ ”Diakonia Colombia Program” contribution 52060033

¹⁰ ”OHCHR Human Rights Colombia” contribution 52060046

¹¹ ”UNDP Fund for Transitional Justice” contribution 52060059

¹² ”MOE electoral observation” contribution 55190011

deltog också i 129 regionala och 6 nationella övervakningskommittéer som sammankallats av inrikesministeriet och bidrog med viktig information och riskanalyser. MOE tog emot totalt 4.581 civila observationer gällande valfusk vilka överlämnades till relevanta myndigheter. Slutligen deltog MOE i 3 offentliga utfrågningar i det nationella parlamentet och bidrog med tekniskt stöd inför debatter om folkomröstningen om fred, juridiska fredsprocedurer och kvinnors politiska deltagande.

Myndighetssamarbetet mellan den svenska och den colombianska polisen har fortsatt under året. De planerade akademiska aktiviteterna följde till stor del utsatt plan, med utbildning inom våld i hemmet, tekniska grundkurser i att reducera våldsamma situationer och aktiviteter relaterade till att stärka kontakterna mellan polis och medborgare. Aktiviteterna på pilotstationerna (Bogotá and Barranquilla) har fortskridit med blandade resultat. På stationen i Barranquilla har visa av projektets arbetsområden inkluderats i det reguljära arbetet såsom våld i hemmet. Stationen i Bogotá uppvisar mindre resultat på detta område.

Slutsatser:

- Sektormålet bedöms inte kunna uppnås inom strategiperioden. Trots förbättringar för situationen för mänskliga rättigheter, har våldsdåd mot MR-försvare fortstätt och ökat under 2015 i jämförelse med 2014. Skyddet av MR-försvare bör fortsätta i en kontext av postkonflikt.
- Fonden för övergångsrättvisa som stöds av Sverige och administreras av UNDP har bidragit till att stärka offrens rätt till sanning, rättvisa och återupprättelse. 2015 innebar viktiga framsteg för frågor som rör övergångsrättvisa i och med det avtal som träffades vid förhandlingarna i Havanna angående konfliktens offer och sanningskommissionen.
- Samarbetet mellan de svenska och colombianska polismyndigheterna fortsatte under 2015 med blandade resultat vad gäller arbetet på pilotstationerna. I Barranquilla har arbetet med våld i hemmet inkluderats i det reguljära polisarbetet. Baserat på dessa resultat kommer justeringar att göras i projektet under 2016 vilket är projektets sista år.

3. Synergier med andra strategier

Utbetalt belopp inom andra anslagsposter som gick till landet/regionen 2015:	
Humanitära insatser, ap. 1	40,5 MSEK
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället, ap. 5	21,3 MSEK
Forskningssamarbete, ap. 32	
Garantier	

En av de mest framträdande synergierna är med Sidas humanitära strategi. Under 2015 fördelades 5 MSEK till den humanitära krisen i Colombia genom Internationella rödakorskommittén (ICRC), Norska flyktingrådet (NRC), FN:s kontor för humanitärt bistånd, (OCHA), Action Against Hunger (ACF), FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och Lutheran World Federation (LWF). Det humanitära stödet var i huvudsak inriktat på implementationen av internationell humanitär lag (IHL), skydd och livräddande humanitära behov bland den konfliktdrabbade befolkningen såsom nyligen omförflyttad befolkning utan tillgång till tillräcklig statlig grundläggande samhällsservice vad gäller t ex vatten och sanitet, befolkning som riskerar förflyttning och folk som drabbats av naturkatastrofer. Särskilt fokus har varit på att försäkra att parternas insatser är i linje med den strategiska humanitära svarsplanen (SRP) för 2015 som koordineras av OCHA och är godkänd av Humanitarian Country Team. Förbättrade villkor för den mest sårbara befolkningen (afro-colombianer, ursprungsbefolkning, barn, gamla, handikappade och kvinnor) var prioritet samt att

integrera åtgärder för att förhindra och motarbeta sexuellt och könsbaserat våld. Sverige har uppmanat sina samarbetspartner att stärka genderanalyserna under hela projektcykeln.

Under 2015 nåddes 275,000 människor av humanitärt stöd genom ICRC som också expanderade sitt arbete med medicinsk och psykologisk hjälp till kvinnor och flickor som överlevt konfliktrelaterat sexuellt våld. 170 personer som fallit offer för sexuellt våld mottog psykologiskt stöd och 340 hälsoarbetare tränades i att förbättra den vård som ges till dessa offer.¹³ Med svenskt stöd försedde NRC över 30 kvinnor som överlevt genderbaserat våld med rättsligt och psykologisk hjälp, vilket gjort att de nu leder den sociala förändringen i sina samhällen samt att stödet replikeras. Genom aktiviteter för emotionell återhämtning kan kvinnorna nu hantera det som drabbat dem och hindrat deras livskvalitet, men också den ångest och depression som orsakats av erfarenheter relaterade till den väpnade konflikte.¹⁴

The Country Based Pooled Fund (CBPF) en givargemensam satsning som styrs av OCHA och nådde 4.524 kvinnor och 4.427 män i 6 regioner genom 11 projekt som syftade till att ge humanitär hjälp i huvudsak inom områdena vatten och sanitet samt matsäkerhet¹⁵.

Länkar mellan Sveriges humanitära stöd och utvecklingssamarbetet nådde synergier speciellt när man arbetade för hållbara lösningar för IDPs. Till exempel Sveriges stöd till Transitional Solutions Initiative (TSI) som leds av UNDP och UNHCR bidrog till att länka samman resiliens, rehabilitering- och utvecklingsinsatser. Under 2015 övergick pilotinitiativet till utfasning med huvudsakligt fokus på strategin för kunskapshantering för att fånga upp och överföra praxis och lärdomar från landsbygden för att bygga upp eller omorientera policyn för interna förflyttningar och ge hållbara lösningar.

Dialog och uppföljning av Sveriges humanitära stöd och länken till det långsiktiga utvecklingssamarbetet har stärkts tack vare ambassadens uppföljning och det svenska ledarskapet i humanitära forum. Under 2015 arbetade en nationell programhandläggare ca 80% med humanitära frågor. Detta har lett till en förbättrad kvalitet på uppföljningen av humanitära insatser. Ambassaden är nu fullt ansvarig för uppföljningen av alla humanitära insatser i Colombia, även om insatsbeslut fortsatt fattas av chefen för Sidas humanitära enhet i Stockholm.

Som planerat har Sverige verkat för ett starkare fokus på jämställdhet och miljömässig hållbarhet också inom det humanitära stödet. Idag märks synliga resultat av integrationen av jämställdhetsperspektivet inom humanitära insatser via användandet av genusmarkeringsverktyget SRP och CBPF. När det gäller rapportering har ICRC förbättrat sin genusstatistik och analyserna och planeringen tar mer hänsyn till kvinnor, män, flickor och pojkar i olika situationer och behov vid humanitära kriser.

4. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör 0,54% och av BNP 0,15% ¹⁶	Sveriges andel av totala biståndet utgör 4% ¹⁷
Det finns ingen givargemensam samarbetsstrategi	Gemensamma EU-strategin gäller 2015- 2019 Status på EU-gemensamprogrammering:
De fem största givarna (organisationer och/eller	Sverige är den 5:e störste givaren ¹⁸

¹³ ICRC Annual report 2015.

¹⁴ NRC Annual Report of Activities and results 2015.

¹⁵ OCHA, infographic CBPF January- December 2015

¹⁶ Uppgiften om totalt bistånd ovan innehåller även icke-ODA.

¹⁷ Uppgiften om totalt bistånd ovan innehåller även icke-ODA.

¹⁸ Uppgiften om totalt bistånd innehåller även icke-ODA.

länder) är:	Av EU MS är Sverige den 3:e störste givaren
1. USA	
2. Europeiska Unionen	
3. Tyskland	
4. Spanien	
5. Kanada	
6. Sverige	

Humanitära givargruppen

Under 2015 ledde Sverige tillsammans med ECHO den humanitära givargruppen med positiva resultat såsom:

- Gemensamma fältbesök för mer effektiv humanitär respons på landsbygden och för att undvika dublicering av insatser och säkerställa komplementaritet.
- Aktiviteter för synliggörande och påverkan i syfte att säkerställa en snabb humanitär respons genom samarbetspartners såsom Röda Korset, internationella enskilda organisationer och FN-organ.
- Högnivådialogmöten med nationella myndigheter för att fånga upp och överföra praxis och gjorda erfarenheter från humanitära aktörer till genomförandet av en snabb responsstrategi efter undertecknandet av fredsavtalet med FARC-EP.

Internationella givargruppen för jämställdhet

Under 2015 var Sverige ordförande i den arbetsgrupp för gender som ingår i subgruppen för fred och övergångsrättvisa med den norska enskilda organisationen FOKUS. Denna arbetsgrupp samlar givarländer, internationella organ och enskilda organisationer som arbetar för kvinnors rättigheter i Colombia. Resultat som uppnådes var:

- Analys av framstegen i subkommittén för jämställdhet vid förhandlingsbordet i Havanna och kvinnors rättigheter i fredsprocessen.
- Implementering av strategin för att fira 15 år med UNSCs resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet genom: sociala medier; event för att belysa kvinnors agenda för fred; arbeta med media för att informera om UNSCR1325.
- Dialog med regeringens kontor för högkommissionären för fred angående en kommunikationsstrategi för fredsprocessen med ett genus perspektiv. En teknisk kommitté etablerades med deltagande av vissa medlemmar från gruppen.
- Dialog med kvinnoorganisationer för att utbyta information angående könsbaserat våld relaterat till den interna väpnade konflikten och deras förslag till fredsförhandlingarna.

2016 har Sverige Pro Tempore Presidency i givargruppen i Colombia (GruC), som samlar internationella samarbetsorganisationer, (FN, Världsbanken, Centro Andino de Fomento – CAF och den Interamerikanska Utvecklingsbanken – IDB). detta kommer att ge Sverige en utmärkt möjlighet att spela en viktig roll i postkonflikt och att ha en ledande dialog mellan den colombianska regeringen och internationella givare kring jämställdhet.

5. Lärdomar och rekommendationer

Sverige har under 2015 gjort erfarenheter från samarbetet i Colombia som kan vara av intresse för Sida i andra regioner såsom;

- Vikten av övergångsrättvisa under en konfliktsituation, d v s ett erkännande, återupprättelse och gottgörelse till offer, utgör en förutsättning för ett hållbart byggande av ett samhälle.
- Kvinnors deltagande i fredsbyggande, d v s aktivt deltagande i fredsprocessen i linje med UNSCR 1325 genom genomförande av olika strategier: politisk dialog/riktade insatser till kvinnoorganisationer och regering/statliga myndigheter och integrering av genusperspektiv i strategiska insatser, är fundamentalt för att konfliktens olika dimensioner ska belysas i förhandlingarna samt finnas med i det avtal och den uppföljning som sedan sker.
- Lokalt fredsbyggande och brobyggande mellan civilsamhällesorganisationer och lokala myndigheter - UNDP REDES / ALIANZAS program. är en viktig förutsättning för att kvinnor och män ska känna tilltro till de beslut som ofta svaga lokala myndigheter fattar i övergången från en konfliktsituation till en mer stabil situation. Denna dialog är även fundamental för att lösa olika syn på hantering av naturresurser, inte minst bristen på rent vatten.
- Ett starkt resiliensarbete, d v s stöd till lokalbefolkningens kapacitet att överleva genom att vara självförsörjande vid översvämningar, torka, bristande tillgång till marknader samt vid uppflammandet av lokala konflikter– har visat sig bidra till ökat förtroende hos lokalbefolkningen i utsatta regioner vad gäller institutionernas roll samtidigt som det motverkar risken för livsmedelsotrygghet och nya allianser med kriminella aktörer. Det finns också en stor risk för ökad press på att civilbefolkningen att delta i odlingar av och handel med koka.
- När nya postkonfliktområden görs tillgängliga ökar risken för konflikt mellan aktörer som både är direkt beroende av t ex vatten, skog eller mark. Lokala institutioner måste stärkas för att kunna hantera kvinnors och mäns behov av information, insyn och deltagande samt för att garantera hållbara investeringar inför framtiden, som även gynnar utsatta grupper. Annars ökar konfrontationen och MR-försvarare utsätts för större risker.
- Det behövs ökade insatser för hållbara och motståndskraftiga lösningar samtidigt som kommuner utvecklar kris- och beredskapsplaner. Arbete för fred med den privata sektorn genom olika offentliga och privata allianser är centralt för att säkerställa företagets delaktighet och ansvar vad gäller utvecklingen av regionerna samtidigt som deras verksamhet genererar sysselsättning.

5.1 Implikationer för omstyrning av innevarande strategi

Sidas strategiförslag för perioden 2016-2020 är anpassad till den nuvarande politiska kontexten och landets behov och utmaningar i ett scenario av postkonflikt och genomförandet av fredsavtalet.

Sveriges deltagande i postkonfliktens finansiella arkitektur designad av regeringen för ett postkonfliktscenario genom fonden ”Colombia en Paz” kommer innebära en starkt roll för Sverige, som en partner för fred i Colombia. Sverige kan därigenom spela en viktig roll i genomförandet av fredsavtalen samt för att stärka hållbarheten i de investeringar som kommer ske på landsbygden.

Den svenska regeringens nya strategi kommer sannolikt att kräva en justering av insatsportföljen. Insatsportföljen kommer även påverkas av den fredsarkitektur som formats av den colombianska regeringen för att kanalisera medel för genomförandet av fredsavtalen, eftersom Sverige aktivt kommer att delta politiskt och med resurser till dessa fonder.

Under 2016 och under nästa strategiperiod kommer fokus att ges till en ökad integration av miljö- och genusperspektiven i hela insatsportföljen. Justeringar kommer också syfta till resiliensskapande aktiviteter som underlättar övergången från humanitärt stöd till långsiktigt utvecklingssamarbete. Allianser med den privata sektorn kommer att eftersträvas för att uppnå ekonomisk och miljömässig hållbarhet.